Vereniging
POLITIE DIEREN- EN MILIEUBESCHERMING

Secretariaat
Sparrenlaan 26
7642 VC Wierden

Tel. [redacted]
Fax [redacted]

Betreft: reactie PDM op het Ontwerp wetsvoorstel Natuur 0.2

Ministerie EL&I
t.a.v. Staatssecretaris dr. H. Bleker
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Wierden, 15 november 2011

Geachte heer Staatssecretaris,

Op 6 oktober 2011 is het wetsvoorstel aangaande de "Wet natuur" verzonden naar maatschappelijke organisaties voor formele consultatie. Ook is het wetsvoorstel via internet gepubliceerd voor een internetconsultatie waarop iedere burger / instantie kan reageren. Van deze mogelijkheid maakt de vereniging Politie Dier- en Milieubescherming (PDM) graag gebruik.

Eén van de primaire taken van de vereniging PDM is het faciliteren en ondersteunen van het toezicht op en de handhaving van de "groene wet- en regelgeving" en het in de praktijk handhaafbaar houden van deze regelgeving. Vanuit deze insteek hebben wij ten aanzien van het concept Wet Natuur de onderstaande op- en aanmerkingen:

Algemeen.
De leesbaarheid van dit wetsvoorstel wordt bemoeilijkt door de gekozen vorm van de toelichting. De huidige regeling onder de Flora- en faunawet -die met de inwerkingtreding van de Wet Natuur verdwijnt– wordt zeer uitvoerig aangehaald en toegelicht terwijl een index met een volledige artikelgewijze toelichting op het nieuwe wetsvoorstel op onderdelen node wordt gemist.

AMVB's.
Er moet nog veel in Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) worden geregeld. Dit maakt de beoordeling van de handhaafbaarheid op dit moment slechts beperkt mogelijk. In ieder geval zullen handhavers problemen hebben/krijgen met de leesbaarheid en beoordeelbaarheid van deze nieuwe wet, waarbij steeds wordt terugverwezen naar artikelen uit AMvB's en Europese verordeningen. Deze zijn op de politiebureaus niet aanwezig en alleen via internet te raadplegen. Deze materie zal daardoor nog minder gaan 'leven' binnen de opsporing.

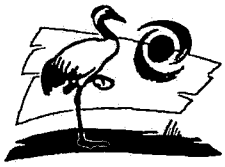

Indien het invullen van deze AMVB's aan de orde komt willen wij u desgewenst ook graag adviseren over de handhaafbaarheid van deze meer gedetailleerde regelgeving.

Vage begrippen.
Handhavers houden van duidelijkheid. En hoewel er soms bewust een voorkeur is om zaken niet geheel dicht te timmeren in de regelgeving en ruimte te laten voor interpretatie staan er in dit wetsvoorstel wel erg veel vage termen. Een opsomming;

In de wet worden woorden gebruikt die op meerdere manieren uitgelegd kunnen worden.

- Voldoende (blz. 9 onder 1.8)
- Significante (blz. 14)
- Wezenlijke invloed (blz. 19 onder 3.1.5)
- Gemakkelijk herkenbare delen (blz. 19 onder 3.2.1). Vanuit wiens optiek met welke kennis?
- Schadelijke stoffen (artikel 5.5.1)
- Onevenredig (artikel 7.6.2)

Deze terminologie is voor iedere handhaver en verdachte anders interpreteerbaar. Dat geeft altijd ruimte om het oneens te zijn. Tussen de opsporingsambtenaar en het Openbaar Ministerie enerzijds en de verdachte en de belanghebbende anderzijds is dat voorspelbaar. Daardoor zal steeds vaker een uitspraak van een rechterlijke instantie nodig zijn, hetgeen de werkdruk van de rechterlijke macht en het OM onnodig verhoogt.

Handhaving onderbezet.
Gezien de nieuwe taken die uit dit concept wetsvoorstel voortvloeien zal de vraag naar en de druk op de groene handhaving verder toenemen. Wij vragen hier nadrukkelijk aandacht voor. De groene handhaving is nu al minimaal en het werk kan nu al niet gedaan worden.

De Korpschef.
De term 'korpschef' komt diverse malen voor in dit wetsvoorstel. Er is echter een reorganisatie op komst die grote gevolgen kan hebben voor dit wetsvoorstel. Bestaat die term nog bij de Nationale Politie in wording en krijgt deze dan landelijk het directe toezicht over de jachtaktehouders?

Vervallen wetgeving.
De Wet op de Dierenbescherming wordt in de tekst genoemd. Deze bestaat echter al enige jaren niet meer. Kennelijk wordt hier bedoelt de Gezondheid- en welzijnswet voor dieren.

Decentralisatie.
Adequate en kwalitatieve handhaving en decentralisatie gaan niet goed samen. De nieuw te vormen politieregio's zullen meerdere provincies beslaan. Ook werken meerdere Wildbeheereenheden en faunabeheereenheden provinciegrens overschrijdend.

Verschil in regelgeving tussen provincies maakt de handhaving bijzonder moeilijk zo niet onmogelijk omdat de meeste handhavers afhaken als de regelgeving te ondoorzichtig en divers wordt.

Voor een solide handhaving is het wenselijk dat er landelijk zoveel mogelijk uniform en eenduidig wordt geregeld wat landelijk kan (bijvoorbeeld algemeen schade veroorzakende soorten op een landelijke vrijstelling) en dat differentiatie per provincie in de regels zoveel mogelijk beperkt blijft tot die zaken waar dit ook echt zinvol is. Dat is niet alleen van belang voor de handhaving in het veld maar ook voor de handhaving van vervoer tussen de verschillende provincies en het bezit van vrijgestelde soorten. Zowel de handhaver als de burger zijn gebaat bij een duidelijke regelgeving, die in een klein land als Nederland op z'n minst eenduidig moet zijn. Een uitzondering zou de sluiting van de jacht i.v.m. de weersomstandigheden kunnen zijn.

Wildaanrijdingen.
In de huidige Flora- en faunawet bestaan meerdere belangen waarop een vrijstelling, ontheffing of aanwijzing verleend kan worden. Een daarvan is het voorkomen van onnodig lijden van dieren. Een van de gronden waarop de ontheffing en aanwijzing voor het afhandelen van de wildaanrijdingen door BOA's, o.a. op de Veluwe, is geregeld. Wij zouden in de Wet Natuur deze mogelijkheid graag terug zien om deze aanrijdingen overeenkomstig de regelgeving en georganiseerd af te kunnen handelen. Daarbij is het zeer belangrijk dat een artikel als art.14 lid 3 van het huidige Vrijstellingsbesluit van de Flora- en faunawet in de nieuwe regelgeving terug komt.

Artikel 14 Vrijstellingsbesluit
1. De verboden op het vervoeren en onder zich hebben, bedoeld in artikel 13, eerste lid, van de wet, gelden niet ten aanzien van zieke of gewonde dieren behorende tot een beschermde inheemse diersoort ten behoeve van opvang en verzorging.
2. De in het eerste lid genoemde vrijstelling geldt slechts voor zover de dieren binnen twaalf uur worden overgedragen aan personen of instanties die gerechtigd zijn de dieren onder zich te hebben.
3. Met betrekking tot reeën, edelherten, damherten en wilde zwijnen geldt de vrijstelling, bedoeld in het eerste lid, uitsluitend indien vóór het vervoer melding is gemaakt bij de meldkamer van het regionale politiekorps in de regio waar een dier wordt aangetroffen van het aantal, de vindplaats en de soort zieke of gewonde dieren en voor zover dat vervoer geschiedt door een door de politie aangewezen vervoerder.

Artikelsgewijze opmerkingen.
Artikel 1.8.
Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor in het wild levende dieren en planten en voor Natura-2000-gebieden.

Omwille van de handhaafbaarheid raden wij aan om (in tegenstelling tot dit artikel in de flora- en faunawet) in deze regelgeving naast de bestuursrechterlijke handhaving ook een strafrechtelijke sanctie op het handelen in strijd met dit artikel te zetten.
Immers van sommige "kale kippen" valt bestuursrechterlijk niets te plukken. Het strafrecht kan dan een laatste sluitstuk van de handhaving zijn.

Artikel 2.6 lid 1 en 2.
Gedeputeerde Staten kunnen in hun provincie feitelijke handelingen verrichten of laten verrichten, indien dat nodig is gelet op de instandhoudingdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied.

Gedeputeerde Staten kunnen in hun provincie in en rondom een Natura 2000-gebied de nodige kentekenen laten aanbrengen die de aanwijzing van dat gebied en de rechtsgevolgen daarvan kenbaar maken.

Hoe kan een opsporingsambtenaar handhaven als de burger niet op zijn verantwoordelijkheden is gewezen of deze kan aflezen? Het ontbreken daarvan kan straffeloosheid tot gevolg hebben. Geadviseerd wordt om het vrijblijvende karakter van dit artikel om te zetten naar een duidelijke verplichting voor Gedeputeerde Staten om een goede voorlichting en bebording te plaatsen met een landelijk uniform bord volgens een vastgesteld model.

Artikel 2.9.2
1. Het verbod, bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, is niet van toepassing op projecten, behorende tot door Provinciale Staten bij verordening aan te wijzen categorieën van projecten, indien ten aanzien van het project is voldaan aan bij of krachtens die verordening gestelde regels. Deze regels kunnen in elk geval betrekking hebben op:
   a. de wijze waarop een project wordt gerealiseerd;
   b. de ligging van de locatie waar een project wordt gerealiseerd ten opzichte van een Natura 2000-gebied, een natuurlijke habitat of een habitat van een soort in dat gebied;
   c. de te verrichten onderzoeken naar de gevolgen van de realisatie van een project voor de natuurlijke kenmerken van het gebied;
   d. de voor of tijdens de realisatie van een project te treffen maatregelen om te voorkomen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied worden aangetast, en
   e. de melding van het voornemen een project te realiseren aan een bepaald bestuursorgaan, de termijn waarbinnen de melding wordt gedaan en de wijze waarop, en de daarbij te overleggen gegevens.

Nu is het vaak zo dat inventarisaties onzorgvuldig en onkundig plaatsvinden. Soms zelfs alleen van achter het bureau. Dit komt zelfs voor bij gerenommeerde instellingen. Hieraan dient ons inziens beslist een kwalitatieve eis te worden gesteld.

Artikel 3.1.
Het is verboden opzettelijk vogels te doden of te vangen.
Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
Het is verboden vogels opzettelijk te storen.

Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

In artikel 3.1. wordt gesproken over de verbod tot het opzettelijk doden of vangen van vogels en over het verbod op het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten en eieren van vogels. Naar onze smaak wordt het woord 'opzettelijk' hier ten onrechte toegepast. De Wet op de Economische Delicten (WED) heeft immers al een onderscheid gemaakt tussen opzettelijk gepleegde delicten en niet opzettelijk gepleegde delicten.

Dit is ons inziens dubbelop en doet ons inziens afbreuk aan hetgeen de WED beoogt. Bovendien wordt bij deze tekst zelfs 'grove schuld' in de zin van strafrecht straffeloos.

Artikel 3.5.2.
Voor de toepassing van de term 'opzettelijk' zie onze opmerking bij het vorige punt.

Artikel 3.5.4.
Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Dit artikel regelt de verbodsbepaling om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen. Het huidige artikel 11 uit de Flora- en faunawet benoemt ook de nesten, de holen en de (vaste) verblijfplaatsen en daarnaast de handelingen "uit te halen, weg te nemen of te verstoren". Dit artikel 11 biedt bij het toezicht een adequaat instrument om met succes op te kunnen treden. Het voorgesteld artikel 3.5.4. biedt deze mogelijkheid in onvoldoende mate en staat een adequaat optreden in de weg, hetgeen slechts frustratie oplevert voor het dagelijks toezicht.

Artikel 3.5.6.
Het is verboden aan de natuur onttrokken dieren of planten van soorten, opgenomen in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, onder zich te hebben, te vervoeren, te verhandelen, te ruilen of te koop of te ruil aan te bieden.

In de dagelijkse handhavingpraktijk zal het nagenoeg ondoenlijk zijn om onomstotelijk aan te tonen of deze dieren of planten wel of niet aan de natuur ontrokken zijn. Wij bepleiten in deze de toepassing van de omgekeerde bewijslast. Degene bij wie deze dieren of planten worden aangetroffen moet dan zelf aantonen dat hij of zij deze krachtens en overeenkomstig de wet heeft verkregen dan wel in het buitenland heeft bemachtigd conform de huidige regeling in de Flora- en faunawet. Alleen op deze manier zal het mogelijk blijken om in voorkomende gevallen effectief op te treden.

Artikel 3.11
Op basis van dit artikel is het is verboden in het wild levende zoogdieren te bemachtigen, opzettelijk te doden of met het oog daarop op te sporen. Voor wat betreft de term 'opzettelijk' verwijzen wij opnieuw naar hetgeen is vermeld onder artikel 3.1. Daarnaast adviseren wij aan dit artikel de handeling "pogen" toe te voegen waardoor deze handeling consequent wordt doorgevoerd zoals dit ook is gedaan bij de begripsomschrijving 'Jacht' in hoofdstuk 1.

Artikel 3.18
In afwijking van de artikelen 3.1, eerste en vierde lid, en 3.11, eerste lid, is het de jachthouder toegestaan bejaagbare soorten te vangen, te doden, en te verontrusten en met het oog daarop op te sporen ter uitoefening van de jacht, indien is voldaan aan het bij en krachtens deze paragraaf bepaalde.

2. Bejaagbare soorten als bedoeld in het eerste lid zijn:
   k. wild zwijn (Sus scrofa).

Hoe zit het met de handeling verwonden?
De mogelijkheid is altijd aanwezig dat een dier eerst gewond in plaats van direct gedood wordt. Bij nazoek wordt het gewonde dier dan hopelijk gevonden en alsnog gedood. Houdt dit in dat de jager voor het daadwerkelijk doden van het dier dan strafbaar is omdat verwonden niet is toegestaan?

Het wild zwijn op de lijst van jachtwild plaatsen brengt het risico met zich mee dat vervoer van deze soort in het geopende jachtseizoen en tien dagen daarna vrij is, zoals onder de huidige wetgeving m.b.t. wild. Ook kan het wild zwijn dan zonder ontheffing worden geschoten. De bestrijding van de stroperij en de illegale jacht op deze soort wordt hierdoor drastisch bemoeilijkt, zo niet onmogelijk gemaakt.
Hoe zit het met de grondgebruiker die geen jachthouder is maar wel een jachtakte op zijn grond kan krijgen in het kader van beheer en schadebestrijding. Kan hij dan in het geopende jachtseizoen vanuit beheer en schadebestrijding geen wilde zwijnen schieten (jagen) omdat deze de status van jachtwild heeft en het doden van dit wild aan de jachthouder is voorbehouden? Zoals nu met het afgeven van een ontheffing art. 68 Ffw voor het schieten van wilde zwijnen in de zogenaamde "nul standgebieden" wordt omgegaan is er in feite geen enkele belemmering om de stand van de wilde zwijnen tot een redelijke stand terug te brengen. Dit alles binnen het kader van de regelgeving en goed controleerbaar. Eventueel valt te overwegen het wilde zwijn onder voorwaarden op de provinciale vrijstelling te plaatsen om de administratieve lasten te beperken.

Artikel 3.21
Het is de houder van de jachtakte toegestaan gebruik te maken van het geweer voor:
   f. het schieten van kleiduiven
   g. jachthondenproeven op zijn grond in zijn jachtveld,

T.a.v. het schieten van kleiduiven in het jachtveld zijn wij in verband met een goede handhaafbaarheid en beheersbaarheid van mening dat dit alleen mogelijk moet worden voor een jachthouder die dit in zijn eigen - met een geweer bejaagbaar –jachtveld mag doen. En dit dan beperkt tot de geopende jachtperiode (i.v.m de rust in de broedperiode). Wij adviseren verder om een beperking in te bouwen tot een maximaal aantal deelnemende geweerdragers om commercie te voorkomen.

Het houden van jachthondenproeven zal aan meer regels gebonden moeten zijn wil er geen oncontroleerbare wildgroei ontstaan. Men kan zich immers bij illegale activiteiten achter dit fenomeen verschuilen. Dit kan goed geregeld worden door de uitzondering alleen van toepassing te verklaren voor wedstrijden die worden georganiseerd onder verantwoordelijkheid van de Organisatie Wedstrijden Jachthonden (ORWEJA).

Artikel 3.22

5. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid, onderdeel c, kan degene die geen woonplaats in Nederland heeft een jachtakte verkrijgen die geldig is gedurende zes opeenvolgende in de vergunning vermelde dagen.
6. Een jachtakte als bedoeld in het zesde lid:

Opm. Hier wordt ongetwijfeld het vijfde lid bedoeld.

Artikel 3.22

7. Het is degene die niet voorzien is van een jachtakte, verboden in het veld een geweer of een gedeelte van een geweer te dragen tenzij hij uit andere hoofde tot het gebruik van een geweer ter plaatse gerechtigd is.
8. Het is de houder van een jachtakte verboden een geweer te dragen op gronden waarop hij niet tot het gebruik van een geweer gerechtigd is.

Tijdens het schrijven van de Flora- en faunawet is volgens de toenmalige ambtenaren van LNV per abuis het art 9 uit de eerdere Jachtwet niet overgenomen.

Art. 9 van de Jachtwet luidde:
Het is een ieder verboden te jagen anders dan ter uitoefening van het genot van de jacht dat het overeenkomstig het bij of krachtens artikel 4,6 of 8 eerste lid, bepaalde toekomt enz.
Op grond van dit artikel zijn onder de werking van de Jachtwet veel `stropers` veroordeeld. Wanneer de bejaagbare soorten in de Wet Natuur ook de status van beschermde soort krijgen lijkt het ontbreken van het oude artikel 9 geen probleem. Wanneer echter de bejaagbare soorten een andere status krijgen met bijv. een al dan niet beperkte vrijheid tijdens het jachtseizoen dan kan het oude artikel 9 een goede aanvulling zijn deze soorten tegen illegale handelingen te beschermen.

Artikel 3.26 lid f.

F, de aanvrager in de twee jaren, voorafgaande aan het verzoek tot het verkrijgen van een jachtakte wegens één der bij of krachtens deze wet strafbaar gestelde feiten, dan wel wegens een feit strafbaar gesteld bij de Wet op de dierenbescherming of bij of krachtens de Wet dieren voor zover het gedragingen als bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2, 2.3, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8,2.9, 2.10, 2.13, 2.14 of 2.15 van die wet betreft, of indien hij vervolging deswege heeft voorkomen overeenkomstig de bepalingen van artikel 74 van het Wetboek van Strafrecht of hem wegens overtreding van het krachtens de voornoemde artikelen van de Wet dieren bepaalde een bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 8.7 van de Wet dieren is opgelegd.

Deze bepaling lijkt overbodig omdat reeds onder het bepaalde van sub a t/m e de weigering van de jachtakte gedekt is. Opnemen van deze bepaling leidt momenteel tot een dubbele strafmaatregel. Voordat iemand onherroepelijk veroordeeld is gaat er vaak een langdurige periode (2 jaar) aan vooraf. De korpschef trekt tijdens die periode op basis van het bepaalde in de leden a t/m e in verreweg de meeste gevallen de akte onmiddellijk in. Vervolgens is er na lange tijd uiteindelijk al dan niet een veroordeling.

Ingeval van een veroordeling moet de korpschef - vanaf het moment dat het vonnis in kracht van gewijsde is gekomen - opnieuw verplicht de aangevraagde jachtakte voor de daarop volgende twee jaar weigeren.

Hij heeft hier ook geen enkele mogelijkheid voor afweging of dit, gelet op de aard van de zaak en de persoon van de jachtaktehouder proportioneel is. Sub a t/m e borgen ons inziens voldoende dat bij noodzaak de korpschef voor langere tijd de jachtakte kan intrekken en dat daaraan vooraf een redelijke toetsing plaatsvindt. Sub f is daarmee feitelijk overbodig.

Indien ervoor gekozen wordt om dit artikel te handhaven pleiten wij er voor om bij dit artikel de korpschef de bevoegdheid te verlenen om te toetsen op proportionaliteit van de maatregel in relatie tot de zwaarte van de gepleegde overtreding en eventueel de jachtakte voor een lagere of kortere periode dan wel in het geheel niet in te trekken of te weigeren.

Artikel 3.30
Het is verboden door middel van bijvoeren de stand van dieren van bejaagbare soorten te bevorderen.

Meerdere zaken m.b.t. overtredingen van art. 74 a van de Flora- en faunawet zijn bij de rechter niet haalbaar gebleken daar het niet duidelijk is wat er met de stand bedoeld wordt. Is dit lokaal, provinciaal of is dit landelijk? Het (bij)voeren van wilde zwijnen in bebouwde kommen of in aan bebouwde kommen grenzende terreinen veroorzaakt veel overlast en schade. Waar de ene burger roept om afschot van bijv. wilde zwijnen omdat deze steeds weer zijn tuin ondersteboven keren blijft zijn buurman in dezelfde straat stug doorvoeren omdat het voor de visite wel heel leuk is dat ze wilde zwijnen bij zijn huis kunnen zien.

Voorstel:
Verbiedt het voeren van deze soorten met uitzondering van de reeds in lid 2 onder a en b genoemde uitzonderingen en uitgezonderd het lokvoeren in het kader van afschot t.b.v. beheer en schadebestrijding.

Artikel 5.3
1. Aan een vergunning of ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.
2. Een vergunning of ontheffing kan onder beperkingen worden verleend.
3. Vergunningen en ontheffingen kunnen aan een geldigheidsduur worden gebonden.
4. Het is verboden te handelen in strijd met de bij een vergunning of ontheffing gestelde voorschriften.

Ook aan vrijstellingen kunnen voorschriften of voorwaarden worden verbonden. We nemen aan dat het ongelimiteerd overtreden van die voorwaarden niet de bedoeling van de wetgever is.

Als Vereniging Politie Dieren- en Milieubescherming hopen we met dit schrijven een wezenlijke bijdrage te mogen leveren aan de totstandkoming van deze wet.

Met de meeste hoogachting,

K. Procee
secretaris